

Żydowski pierścień zaślubinowy

- Czas powstania XIX/XX w.
- Miejsce powstania Polska?
- Wymiary wysokość: 2,9 cm, szerokość: 2,3 cm
- Numer inwentarzowy MCh-S/2548
- Muzeum [Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich](#)
- Tematy [wielokulturowość](#), [życie codzienne](#), [religijność](#)
- Technika [odlewanie](#), [cyzelowanie](#), [filigran](#), [rytowanie](#)
- Materiał [złoto](#)
- Prawa do obiektu Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich
- Prawa do wizerunków cyfrowych domena publiczna
- Digitalizacja RPD MIK, projekt Wirtualne Muzea Małopolski
- Tagi [judaika](#), [ślub](#), [biżuteria](#), [3D](#), [wielokulturowość](#), [obrzędy](#), [Żydzi](#), [audiodeskrypcja](#), [złotnictwo](#), [domena publiczna](#), [Jerozolima](#)

Pierścień zaślubinowy żydowski, zakupiony w 1985 roku w „Desie”. Nic nie wiemy o jego właścicielce. Obrączkę ozdobiono filigranem układającym się w spiralny wzór oraz hebrajskim napisem *Mazel Tow* (z

hebr. „Na szczęście”). Natomiast w zwieńczeniu osadzono model budowli — symboliczne wyobrażenie zabudowań Jerozolimy.

Opracowanie: Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich, © wszystkie prawa zastrzeżone

Pamiętając o Świątyni... „Mazel Tov!”

Motyw zdobienia żydowskiej obrączki ślubnej modelem budowli pojawił się już w średniowieczu. Zwieńczenie przybierało formę wyobrażenia wspólnego domu, w którym zamieszka para młoda, bądź też — jak w prezentowanym na naszym portalu [pierścieniu](#) — symboliczne przedstawienie Świątyni Jerozolimskiej. Zburzenie Świątyni jest motywem, który przewija się przez cały ceremoniał zaślubin i to z nim jest też związany słynny zwyczaj rozbijania kieliszka przez pana młodego. Okrzyk zebranych „Mazel Tov!” (hebr. מזל טוב — „Na szczęście!”) i brzęk tłuczonego szkła — oto pierwsze skojarzenia z żydowską ceremonią ślubną. W rzeczywistości tradycyjny ślub w kręgu kultury żydowskiej jest wydarzeniem bardzo podniosłym i niezwykle radosnym (radość z jego powodu jest dla religijnego Żyda micwą, a więc jednym z nakazów religijnych), o głębokim znaczeniu duchowym. Składa się z dwóch najważniejszych etapów: *erusin* i *nisuin*, ma również charakter cywilno-prawny. Zwyczajowe rozbicie, a następnie podeptanie ślubnego kielicha przez pana młodego dokonuje się dla upamiętnienia zburzenia Świątyni. Akt ten przypomina, że nawet w chwili największego uniesienia nie wolno nam zapomnieć o zniszczeniu Jeruzalem i pragnieniu powrotu do Ziemi Obiecanej.

Opracowanie: Kinga Kołodziejska (Redakcja WMM),

Ten utwór jest dostępny na [licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska](#).

Zobacz także: [obraczkę ślubną](#) w kolekcji Wirtualnych Muzeów Małopolski.

Tagi: [judaika](#), [Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu](#), [Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich](#), [biżuteria](#), [ślub](#), [licencje Creative Commons](#)

„Na przyszły rok w Jerozolimie”

Nie sposób zrozumieć zwyczajów, nie tylko religijnych, w kulturze żydowskiej, nie cofając się choć na chwilę do najdawniejszych dziejów narodu żydowskiego i starożytnego Izraela. Wiele z nich nawiązuje symbolicznie do obrzędów dokonywanych w Świątyni Jerozolimskiej, realizując je jednak w znacznie skromniejszym zakresie. Również judaika prezentowane na naszym portalu przypominają funkcję, a niekiedy nawet wyglądem przedmioty znajdujące się w Świątyni, o której istnieniu pobożny Żyd nie powinien nigdy zapominać.

Wedle tradycji, Żydzi wywodzą się od patriarchy Abrahama, który żył około 2000 roku p.n.e. Początkowo stanowili naród pasterski i koczowniczy, ale wkrótce udało im się stworzyć na terenie dzisiejszej Palestyny silne i niezależne państwo. Jednym z najważniejszych przejawów umacniania się tożsamości narodowej i religijnej Izraelitów było zbudowanie monumentalnej Świątyni Jerozolimskiej około 1000 roku p.n.e. przez króla Salomona. To tu znajdowało się tak zwane Miejsce Najświętsze (zwane też: Święte Świątych), zgodnie z wiarą, uświęcone obecnością boską, w którym przechowywano Arkę Przymierza z Tablicami Dziesięciorga Przykazań. To do tego miejsca nawiązuje aron (ha-)kodesz w dzisiejszych synagogach. W VI wieku p.n.e. najazd króla Babilonii, Nabuchodonozora, położył kres starożytnemu państwu Izrael. Świątynia została całkowicie zniszczona. Odbudowano ją, tworząc tak zwaną Drugą Świątynię. W IV wieku p.n.e. Palestynę zajął Aleksander Macedoński, a w 63 roku p.n.e. opanowali ją Rzymianie. W 70 roku n.e. rzymskie wojska zburzyły Drugą Świątynię, a w roku 135

rzymski cesarz Hadrian wypędził Żydów z Jerozolimy i zakazał im wstępu do miasta.

W historii narodu żydowskiego rozpoczęły się czasy diaspory, czyli rozproszenia, które poza powstałym w 1948 roku współczesnym państwem Izrael trwa do dziś.

Nigdy nie udało się już odbudować Świątyni Jerozolimskiej. Pozostałością po niej jest Ściana Płaczu (Mur Zachodni). Wedle tradycji, w szczeliny pomiędzy kamieniami ją tworzącymi wkłada się karteczki z prośbami do Boga. Tęsknota za centralnym ośrodkiem kultu religijnego i ponownym zjednoczeniem całego narodu żydowskiego przepelnia życie religijnego Żyda. Wyraża się też w wierze, że po nadejściu Mesjasza Świątynia zostanie odbudowana.

Taka jest też geneza słynnego życzenia *Leszana haba bJiruszalaim* („Na przyszły rok w Jerozolimie”, czyli Świątym Mieście, siedzibie Świątyni), które wypowiada się podczas święta Pesach. Obchodzący święto w Jerozolimie dodają: „W Jerozolimie odbudowanej”, podkreślając fakt braku w niej Świątyni.

Opracowanie: Kinga Kołodziejska (Redakcja WMM),

Ten utwór jest dostępny na [licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska](#).

Zobacz:

[Balsaminka wieżyczkowa](#)

[Balsaminka wieżyczkowa z Wiednia](#)

[Balsaminka w kształcie ryby](#)

[Puszka na wonności z Austro-Węgier](#)

Tagi: [judaika](#), [święto](#), [Żydzi](#), [Jerozolima](#), [synagoga](#), [licencje Creative Commons](#)